

Innehåll

KAPITEL I

Det osannolika jagets argument 11

KAPITEL II

Lucindas argument 33

KAPITEL III

De spräckliga tingens argument 36

KAPITEL IV

Det obetvingliga förflutnas argument 67

KAPITEL V

Den vändande lyckans argument 84

KAPITEL VI

Argumentet utifrån ”Odödlighetens Tecken” 121

KAPITEL VII

Själaskådningens argument 126

KAPITEL VIII

Argumentet utifrån diktens existens 142

KAPITEL IX

Argumentet utifrån ironins evighet 152

KAPITEL X

Det renare jagets argument 171

KAPITEL XI

Transcendentala signifianters argument 182

KAPITEL XII

Primalens argument 192

KAPITEL XIII

Argumentet utifrån att ta skillnader 233

KAPITEL XIV

Den otröstliga ensamhetens argument 239

KAPITEL XV

De heliga cirklarnas argument 245

KAPITEL XVI

Argumentet utifrån längtan vid grinden 256

KAPITEL XVII

Det märkliga skrattets argument 258

KAPITEL XVIII

Argumentet utifrån tidens pil 268

KAPITEL XIX

De uppsnappade änglaviskningarnas argument 273

KAPITEL XX

Argumentet utifrån nyheter om en katastrof 295

KAPITEL XXI

Resternas argument 301

KAPITEL XXII

Det ångestladdade avståndets argument 313

KAPITEL XXIII

Den desillusionerade världens argument 314

KAPITEL XXIV

Argumentet utifrån fädernas etik 320

KAPITEL XXV

De kosmiska skälvingarnas argument 323

KAPITEL XXVI

De utvalda individernas argument 331

KAPITEL XXVII

Argumentet utifrån de dödas ben 337

KAPITEL XXVIII

Mandelbaumjämviktens argument 355

KAPITEL XXIX

Argumentet utifrån rigida designatorer 357

KAPITEL XXX

Argumentet utifrån nattens långa tystnad 374

KAPITEL XXXI

New York Times-argumentet 375

KAPITEL XXXII

Avgrundens argument 379

KAPITEL XXXIII

Det sårbara jagets argument 389

KAPITEL XXXIV

Argumentet utifrån Utsikten från ingenstans 393

KAPITEL XXXV

De allvarliga känslornas argument 422

KAPITEL XXXVI

Argumentet utifrån den tysta rebbens dans 434

Bilaga: 36 argument för Guds existens 448

Författarens tack 510

Det osannolika jagets argument

NÅGOT FÖRÄNDRADES, NÅGOT så ofantligt att man skulle kunna kalla det världen.

Låt oss kalla det för världen.

Världen rubbades och överraskade en massa smarta personer samtidigt som den rörde upp frågor som ni trodde hade slagit sig till ro under jordens yta för evigt. Ju mer sofistikerat, ju mer intellektualiserat ert själsliv, desto mer överrumplade kommer ni antagligen att känna er när ni ser vad världens skalv har fört fram i ljuset. När det framkastar uppfattningar och önskningsar som ni antog tillhörde ett tidigare stadium i människans utveckling.

Vad är det här för något, frågar ni varandra, och hur kan det fortfarande finnas kvar trots allt vi redan vet? Det ser ut som sådana där relikter som arkeologer gräver upp och dammar av, medan de spekulerar om föreställningar som en gång i tiden gav liv åt dessa kvarlämningar. Så gott det nu går att rekonstruera dem, bortglömda som de är, dessa för-rationella och mytiska hypoteser.

Nu har allt dragits upp ur glömskan och hjärnor som har bättre saker att tänka på måste avsätta dyrbara neuronresurser för att lista ut hur man åter skulle kunna banka lite vett i människosläktet. Det är ett tröttsamt företag att behöva återuppta upplysningstidens arbete, men förändringen har faktiskt skett när ni borde ha hållit vakt. Ni borde ha skickat upp en testballong då och då för att

kunna läsa av de rådande kognitiva förhållandena, de Tänkande borde ha varit uppmärksamma på de Icke-Tänkande. Nu har ni slarvat och låtit mängden av vanföreställningar nå farliga nivåer, och den bristande logikens samlade vapenarsenal hotar nu planetens överlevnadsmöjligheter.

Inget av detta är särskilt bra för världen, men det har varit bra för Cass Seltzer. Det är det han tänker på just i denna stund, medan han blickar ned över den frusna Charlesfloden och funderar på den osannolika vändning hans liv tagit på sistone. Han tänker att hans liv har blivit bättre för att världen har blivit vansinnig. Han tänker att fanatiker förökar sig medan Seltzer blomstrar.

Klockan är fyra på morgonen och Cass Seltzer står på Weeksbron, den graciösa båge som sträcker sig över Charlesfloden i närheten av Harvarduniversitetet, medan han stirrar ned på vattnet, som befinner sig i den *rigor mortis* som råder i New England under slutet av februari. Hela panoramat är övergivet bortom tomhet, övergivet på ett sådant sätt att det är ogästvänligt för mänskligt liv. Inte en enda bil kör förbi på Memorial Drive och de eleganta studenthemmen invid floden är mörklagda, tysta jättar, de mest hyperaktiva studenterna lugnade till kattlikt spinnande flickor och pojkar.

Det är inte likt Cass Seltzer att vara ute mitt i den iskalla natten, försjunken i sina tankar medan extremiteterna domnar. Den nervösa oron fick makten över honom. I timmar låg han i sin säng medan tankarna skenade. Han bestämde sig för att det var hopplöst att försöka somna och kröp slutligen ur det lyxiga täcket som hans flickvän Lucinda Mandelbaum tagit med sig när hon flyttade in hos honom i slutet av juni. Täcket har fickor för händer och fötter och är mjukt, resultatet av impregnering med aloe vera. Som man var Cass skeptisk, men han hade motsträvt börjat tycka om Lucindas täcke och även hennes Tempurkudde, fylld av doften av hennes

kokosshampo, vilket gjorde det än mer anmärkningsvärt att han skulle överge sin säng för en ensam vandring i den iskalla natten.

Medan han rotade igenom hallgarderoben efter extra skydd mot kylan hade han, med ett litet leende, dragit fram ett plagg som han för länge sedan glömt bort – den trefärgade scarf som hans exfru Pascale hade gett honom och som hon hade lärt sig sticka under de fyra månader hon repade sig från afasi. Fyra månader som hade resulterat i, bland andra rysare, den överdrivet långa franska flagga till yllescarf som han lindade sju och ett halvt varv runt halsen innan han gav sig ut i mörkret för att ta itu med de virvlande tankarna.

Lucinda är borta i natt, borta hela den dystra veckan. Cass saknar Lucinda in på bara skelettet, saknar henne in i mörger som just nu kristalliseras till is. Hon befinner sig i varmare klimat, på en konferens i Santa Barbara om ”icke-Nashjämvikter i nollsummespel”. Bland dessa jämvikter finns en som heter ”Mandelbaumjämvikten” och Cass hoppas ha bemästrat Mandelbaumjämvikten innan han hämtar henne på flygplatsen på fredag kväll.

Formellt sett studerar Lucinda psykologi liksom Cass, fast inte alls på samma sätt. Hennes arbete är så matematiskt att nästan ingen skulle misstänka att det hade något som helst att göra med det mentala livet. Cass, å andra sidan, är ungefär så långt åt andra hållet man kan komma och ändå vara inom samma fack. Han är så långt borta att han står upp till knäna i humanioraträsket. Ända till nyligen hade Cass känt sig nästan urskuldande när han förklarade att hans intresse ligger inom hela vidden av religiösa upplevelser – en uppsvälld kategori enligt vem som helst, men speciellt enligt Cass, som ser religiösa sinnesstämningar lura överallt och dölja sig inom de mest sekulära miljöer, inom politik och vetenskap och konst, till och med i personliga relationer.

I nästan två decennier hade Cass Seltzer praktiskt taget ägt

religionspsykologin, men bara för att ingen annan hade velat ha den. Ingen som hade både den klipskhet som behövs för att bedriva psykologisk forskning och ambitionen att fullfölja den. Det hade varit omöjligt att få stipendium och de prestigefyllda tidskrifterna skickade tillbaka hans manuskript utan att ha låtit dem få ett sakutlåtande. Hans kurser var fullpackade av studenter, men det om något var ett minuspoäng inom hans fakultet. Flockarna med doktorander höll sig borta. Den sexiga forskningen inom psykologin handlade bara om artificiella neuronät och neurovetenskap. Hjärnan var en nervcells dator och det var folket med algoritmerna som regerade.

Men nu hade det hänt saker – fundamentala och fundamentalistiska saker – och religionen som fenomen finns i allas tankar. Och bland alla de förändringar som religionens nya imponerande profil har frambringat i världen – förändringar som är oroväckande och till och med skräckinjagande – finns den omvälvning som har skett i en viss Cass Seltzers liv.

Först hade boken getts ut och han hade kallat den *Religiösa illusioner i dess skilda former*, en nick åt både William James *Den religiösa erfarenheten i dess skilda former* och Sigmund Freuds *En illusion och dess framtid*. Tack vare boken hade Cass fått oanständigt mycket uppmärksamhet. *Time Magazine* hade, i en förstasidesartikel om de så kallade nya ateisterna, pekat ut honom som den enda av dem som verkade ha någon aning om hur det känns att vara troende – ”han skriver om religiösa illusioner från den ångerfullt desillusionerades ståndpunkt” – och hade avslutat artikeln med att dubba honom till ”ateisten med själ”. När tidningen kom ut hade Cass litterära agent, Sy Auerbach, ringt för att gratulera honom. ”Nu när du är berömd måste kanske till och med jag ta dig på allvar.”

Och sedan hade flickan kommit in i bilden, även om den beskrivningen knappast gör situationen rättvisa – inte när situationen handlar om någon som Lucinda Mandelbaum, känd i sin värld

som ”spelteorins siren”. Lucinda är, helt enkelt, en makalös varelse, värdig all dyrkan och dessutom är hon Cass personliga kallelse.

Och nu, just i dag, som om hans bågare inte redan svämmade över, hade han fått ett brev från Harvard, som tillkännagav avsikten att locka honom från Frankfurteruniversitetet, som ligger i Massachusetts, ungefär nitton kilometer nedströms från platsen där Cass står nu. Han hade tillbringat de senaste två decennierna på Frankfurter, till att börja med som doktorand för Jonas Elijah Klapper, en legendarisk personlighet som hade varit både Cass mentor och plågoande.

Efter allt som har skett under det senaste året är han förvånad över den vördnadsfulla upprymdhet han känner när han beskådar brevet som bär Harvards devis *Veritas*. Men han är akademiker; hans framgång och misslyckande är i sista hand bestämda av den akademiska världens vinster (för att använda sig av språket inom Lucindas vetenskap), och Harvard räknas som högsta vinsten. Cass har brevet på sig just nu, i sin blixtlåsförslutna innerficka där det isolerar honom från kylan.

Det ska bli ett nöje att berätta för Lucinda om Harvards erbjudande. Han ser framför sig hur de skålar i champagne och hon lutar huvudet tillbaka på sitt säregna vis och blottar halsens späda känslighet. Det är därför han har beslutat sig för att vänta med att berätta för henne tills veckoslutet då hon kommer hem. Lucinda är den människa i världen som har de bästa förutsättningarna att uppskatta innebörden av detta erbjudande för Cass, och ingen annan skulle kunna jubla mer än hon. Lucinda har själv rönt lysande framgångar från första början av sin karriär och hon har lärt honom att aldrig ursäka sin ärelystnad. Ärelystnad behöver inte vara småaktig och egoistisk. Den kan vara ett sätt att glädja sig åt livet, att dela med sig av sig själv åt världen och vad den erbjuder. Det är på det viset Lucinda lever sitt liv.